

YOSHLAR ORASIDA ZIYORAT TURIZMINI TARG'IB ETISHNING INNOVATSION SHAKLLARI

Mustafoeva Niginabonu Juma qizi

Buxoro davlat universiteti magistranti

E-mail: niginamustafoeva06@gmail.com,

+998914025994

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17318157>

Annotatsiya: Yoshlar orasida ziyorat turizmini targ'ib etishning zamonaviy va innovatsion shakllari yoritilgan. Ziyorat turizmi nafaqat diniy e'tiqod, balki milliy o'zlikni anglash, ma'naviy qadriyatlarni yosh avlodga yetkazish vositasi sifatida tahlil qilingan. Shuningdek, maqolada raqamli texnologiyalar, gamifikatsiya, virtual haqiqat (VR), kengaytirilgan haqiqat (AR), mobil ilovalar, madaniy-ma'rifiy dasturlar va ijtimoiy tarmoqlar orqali ziyorat turizmini targ'ib etish usullari keng yoritiladi.

Kalit so'zlar: ziyorat turizmi, yoshlar, innovatsiya, ma'naviyat, raqamli texnologiyalar, virtual haqiqat, gamifikatsiya, madaniy meros, raqamli platforma.

Bugungi globalashuv sharoitida yoshlar jamiyatning eng faol qatlamini tashkil etib, ular yangi texnologiyalar, madaniyat va turizm yo'nalishlarining asosiy iste'molchisi hisoblanadi. Shu sababli, yoshlar orasida ziyorat turizmini ommalashtirish masalasi dolzarb bo'lib bormoqda. Ziyorat turizmi — bu shunchaki sayohat emas, balki tarix, madaniyat va diniy qadriyatlarni o'rganish, milliy o'zlikni anglash va ma'naviy barkamollikka erishish vositasidir. [1] Ammo bugungi yoshlar zamonaviylikni, interaktivlikni va raqamli tajribani afzal ko'rganligi sababli, an'anaviy usullarni innovatsion yondashuvlar bilan boyitish zarurati paydo bo'lmoqda. Yosh avlod orasida ziyorat turizmini rivojlantirish uchun diniy-ma'naviy qadriyatlarni zamonaviy axborot texnologiyalari bilan uyg'unlashtirish, ziyoratni o'yin, tajriba va raqamli tahlil asosida ifodalash — bu yangi davrning asosiy yo'nalishlaridan biridir. Yoshlar orasida ziyorat turizmini targ'ib etishning eng muhim innovatsion yo'nalishlaridan biri bu — raqamli platformalar va mobil ilovalardan foydalanishdir. [2] Bugungi kunda har bir yosh mobil internet orqali dunyo bilan bevosita bog'langan. Shu sababli, "Virtual Ziyorat", "Yetti Nur", "Sufi Map", "Ziyorat 360" kabi ilovalarni yaratish orqali ziyorat joylariga masofadan turib tashrif buyurish, 3D modellarni ko'rish, duolarni o'qish va tarixiy ma'lumotlarni o'rganish imkoniyati kengaymoqda. Bunday raqamli vositalar yoshlar orasida diniy-ma'naviy qadriyatlarga qiziqishni oshiradi, ularni milliy meros bilan bog'laydi.

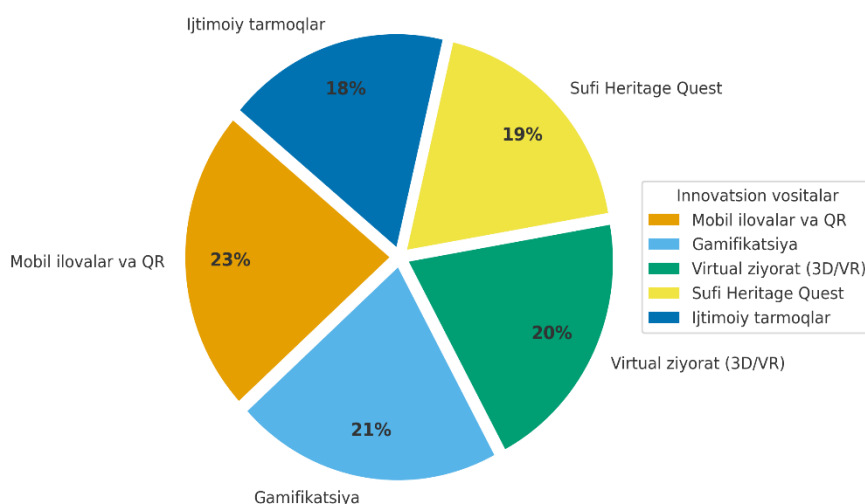
Shuningdek, gamifikatsiya (o'yin elementlarini qo'llash) ziyorat turizmini yoshlar uchun jozibador qilishda muhim vosita hisoblanadi. Masalan, "Ziyorat yo'li" yoki "Avliyolar izidan" nomli mobil o'yinlar orqali foydalanuvchilar har bir ziyoratgoh haqida test, savol-javob yoki vazifalarni bajargan holda bilimlarini boyitishlari mumkin. Bunda o'yin davomida ball to'plash, maqom oshirish yoki "ziyosat odobi" kabi bosqichlarni ochish orqali diniy-ma'naviy tushunchalar interaktiv tarzda yetkaziladi. Bu yondashuv yoshlarning ruhiy dunyosiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va ularni ma'naviy rivojlanishga undaydi.

Yoshlarni jalb etishda yana bir samarali yo'nalish bu — virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) texnologiyalarini joriy etishdir. Ushbu texnologiyalar yordamida foydalanuvchilar Bahouddin Naqshband majmuasi, Imom Buxoriy maqbarasi, Al-Hakim at-Termiziy yoki Shohi Zinda majmuasi kabi muqaddas joylarga virtual sayohat qilish imkoniga ega bo'ladilar. Bu nafaqat bilim beradi, balki yoshlar qalbida diniy-ma'naviy muhitni his qilish,

ruhiy uygʻonish yaratadi. Ayniqsa, chet elda yashayotgan yoshlar uchun bu texnologiyalar oʻz yurti tarixini masofadan turib oʻrganishning noyob usulidir [3]. Madaniy-maʼrifiy dasturlar ham yoshlar orasida ziyorat turizmini targʻib etishda muhim oʻrin tutadi. “Maʼnaviyat karvoni”, “Avliyolar izidan”, “Bir kun – bir ziyorat” kabi dasturlar yoshlarni oʻz yurtining muqaddas joylari bilan tanishtirish, ularda milliy gʻurur va eʼtiqod hissini uygʻotish maqsadida oʻtkazilishi lozim. Bu tashabbuslar yoshlar orasida diniy bagʻrikenglik, tarixiy ong va ijtimoiy birdamlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. [4]

Shuningdek, ijtimoiy tarmoqlarda ziyorat turizmini targʻib qilish ham katta samaraga ega. YouTube, TikTok, Instagram kabi platformalarda qisqa, ammo taʼsirchan videolar, bloglar, infografikalar va “ziyosat saboqlari” loyihalarini yoʻlga qoʻyish orqali yoshlarning eʼtiborini jalb qilish mumkin. Masalan, “1 daqiqalik ziyorat saboqlari” yoki “Muqaddas maskanlar siri” kabi qisqa formatli videolar orqali yoshlar oʻziga xos, qiziqarli shaklda diniy-maʼnaviy bilimlarga ega boʻladi.

Yoshlar orasida ziyorat turizmini targʻib etishda innovatsion vositalarning ulushi (%)

Koʻrinib turibdiki, soʻnggi yillarda ziyorat turizmini innovatsion yondashuvlar asosida rivojlantirish natijasida yoshlar orasida bu soha bilan qiziqish oshib bormoqda.

Yoshlar orasida ziyorat turizmini targʻib etishning innovatsion shakllari nafaqat zamon talabi, balki milliy maʼnaviyatni saqlash va rivojlantirishning yangi yoʻnalishidir. Mobil ilovalar, VR-ziyosatlar, gamifikatsiya, interaktiv platformalar va ijtimoiy tarmoqlar orqali yoshlar oʻz tarixini, diniy qadriyatlarini va milliy oʻzligini chuqurroq anglaydilar. Bunday yondashuvlar Oʻzbekistonning raqamli turizm infratuzilmasini mustahkamlaydi, mamlakatning xalqaro obroʻsini oshiradi va ziyorat turizmini yoshlar ongida zamonaviy, maʼnaviy va qiziqarli yoʻnalish sifatida shakllantiradi. Umuman olganda, ziyorat turizmini yoshlar orasida targʻib

etishning innovatsion shakllari — bu diniy-ma'naviy merosni saqlash va uni zamonaviy texnologiyalar orqali jozibali tarzda yosh avlod ongiga singdirishning eng samarali yo'llaridan biridir. Shu bois, kelajakda davlat va xususiy sektor hamkorligida **raqamli ziyorat turizmi ekotizimini** yaratish dolzarb masala bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizmni rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi farmoni, 2019 yil.
2. Karimov, A. "O'zbekistonda ziyorat turizmini rivojlantirish istiqbollari", Turizm jurnali, 2022.
3. Tursunova, N. "Raqamli texnologiyalar va ziyorat turizmi integratsiyasi", Innovatsion iqtisodiyot, 2023.
4. Omonov, B. "Yoshlar ma'naviyatida ziyorat turizmining o'rni", Ma'naviyat va jamiyat, 2024.